Αριθμ. απόφ. 239/2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Νοεμβρίου 2024, με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομμάτη και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης και Αθανασία - Μυροφόρα Σιδηροπούλου, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, Προϊστάμενη της Γραμματείας του Τμήματος.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Ευαγγελία Σεραφή, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Για να δικάσει την, κατατεθείσα στις 7.2.2017 στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό Ιωαννίνων και καταχωρισθείσα στο Βιβλίο Δικογράφων στις 9.2.2017 (ΑΒΔ: …/9.2.2017), από 7.2.2017 έφεση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία « Δήμος…» που εδρεύει στα …, όπως νόμιμα εκπροσωπείται από τον Δήμαρχό του, το οποίο παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 (Α΄ 147) του πληρεξούσιου δικηγόρου του Ιωάννη Κάντζιου (ΑΜ/ΔΣ Ιωαννίνων …).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, το οποίο παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Λαυρέντιου Παππά (ΑΜ …).

Με την έφεση αυτή ζητείται η ακύρωση της …/27.12.2016 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ταμείου Συνοχής (ΤΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία ανέπτυξε την από 5.11.2024 έγγραφη γνώμη και πρότεινε την παραδοχή της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε σώμα εξ αποστάσεως (με τηλεδιάσκεψη), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 295 του ν. 4700/2020, με την παρουσία των ως άνω μελών του και της Γραμματέως του.

Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Αθανασίας - Μυροφόρας Σιδηροπούλου

και

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά τον νόμο:

1. Η έφεση επανεισάγεται για συζήτηση μετά την έκδοση της …/2021 προδικαστικής απόφασης του Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης σε εκτέλεση όσων διατάχθηκαν με αυτήν.

2. Με την έφεση αυτή ζητείται η ακύρωση της …/27.12.2016 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση ποσού 3.502,53 ευρώ εις βάρος του εκκαλούντος Δήμου, οιονεί καθολικού διαδόχου του καταργηθέντος, από 1.1.2011, Δήμου … (σχ. τα άρθρα 1 παρ. 2 περ. 20Α.1, 283 παρ. 1 και 286 του ν. 3852/2010, Α΄ 87). Το ως άνω ποσό αφορά σε δαπάνες εγκατάστασης εργοταξιακής σήμανσης, αναλαμπόντων φανών σήμανσης κινδύνου και προσωρινών γεφυρώσεων για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των πεζών, στο πλαίσιο εκτέλεσης του υποέργου 1 της Πράξης «Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. …», οι οποίες κρίθηκαν ως μη επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, μέσω του ΕΠ

«Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (κωδικός ΟΠΣ …, ΕΣΠΑ Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013).

3. Με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210/25/31.7.2006) θεσπίστηκε αποκεντρωμένο σύστημα εφαρμογής και ελέγχου των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο η ευθύνη για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από ενωσιακούς πόρους πράξεων που εντάσσονται στο πλαίσιο εφαρμογής των εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων και αξόνων προτεραιότητας, καθώς και ο έλεγχός τους ανήκει κατά πρώτο λόγο στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, από τις διατάξεις των άρθρων 70 και 98 του ως άνω Κανονισμού, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 12 έως 25 και 27 έως 38 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 «για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (…)» (ΕΕ L 371/1/27.12.2006), συνάγεται ότι τα κράτη μέλη, προκειμένου να εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους, οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, στα οποία περιλαμβάνεται η θέσπιση του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου που να εξασφαλίζει την επιτυχή εκτέλεση των επιμέρους ενεργειών, την πρόληψη και δίωξη των παρατυπιών και την ακύρωση του συνόλου ή μέρους της παράτυπα διατεθείσας δημόσιας συνεισφοράς του επιχειρησιακού προγράμματος, μέσω της επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων (ΕλΣυν Ολομ. 18/2020, Ι Τμ. 1871/2017 κ.ά.).

4. Σε εθνικό επίπεδο, το ζήτημα του ελέγχου των δαπανών των προγραμμάτων, δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται ολικά ή μερικά από ενωσιακούς πόρους, καθώς και η αναζήτηση των τυχόν αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, ρυθμίζεται, κατ' αρχήν, από τις γενικές διατάξεις των άρθρων 101 έως 105 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α΄ 247) και ήδη, από 28.4.2014, από τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις των άρθρων 121 έως 124 του ν.

4270/2014 (Α΄ 143). Ειδικά για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 εκδόθηκε ο ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013» (Α΄ 267) που ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα της διαχείρισης και του ελέγχου των δαπανών, καθώς και της ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων εθνικών ή κοινοτικών κονδυλίων κατά την εκτέλεση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Εξάλλου, κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 104 του ν. 2362/1995 και 26 του ν. 3614/2007 εκδόθηκε η 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 540), όπως το Κεφάλαιο Δ΄ αυτής υπό τον τίτλο «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, σύμφωνα με το αρ. 26 του ν. 3614/2007» τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε αρχικά με την 43804/ΕΥΘΥ 2041/7.9.2009 όμοια (Β΄ 1957) και, εν συνεχεία, με την 5058/ΕΥΘΥ 138/5.2.2013 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β΄ 292), η οποία ορίζει τα εξής: Στο άρθρο 8 ότι: «1. Οι διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και η ανάκτηση των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007 - 2013, εφαρμόζονται: (…) (β) από (…) τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κατόπιν διοικητικής ή επιτόπιας επαλήθευσης που διενεργούν σε πράξεις των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση (…). 2. Οι διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις που διενεργούν τα ανωτέρω όργανα αφορούν και τη διαπίστωση της τήρησης των δεσμεύσεων, που προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης/ένταξης πράξης ή στη σύμβαση που υπογράφει ο δικαιούχος με την αρμόδια αρχή, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της πράξης και σε χρονικό ορίζοντα που προβλέπεται στην απόφαση ή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο (…)». Στο άρθρο 10 ότι: «1. Μετά την ολοκλήρωση της επιτόπιας επαλήθευσης/επιθεώρησης (…) συντάσσεται από τα αρμόδια όργανα του άρθρου

8 της παρούσας, εντός δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών, σχετική έκθεση επαλήθευσης/επιθεώρησης (…). 2. Στην περίπτωση που, κατά την επαλήθευση/επιθεώρηση διαπιστώνεται παρατυπία και αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά, αυτή αναφέρεται στην έκθεση με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και κατά περίπτωση η ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα (…). 5. Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις της επαλήθευσης/επιθεώρησης κοινοποιούνται εγγράφως στον κάθε ελεγχόμενο φορέα από την υπηρεσία που διενήργησε την επαλήθευση/επιθεώρηση, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη σύνταξή της. Στην περίπτωση που προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση ή/και ανάκτηση η έκθεση κοινοποιείται εγγράφως στον κάθε ελεγχόμενο φορέα μέσω συστημένης επιστολής ή με απόδειξη παραλαβής». Στο άρθρο 11 ότι: «1. Ο ελεγχθείς φορέας μπορεί, εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της έκθεσης επιθεώρησης/επιτόπιας επαλήθευσης ή της διοικητικής επαλήθευσης, να υποβάλει στην αρμόδια αρχή εγγράφως τις αντιρρήσεις του (…). 2. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την αρμόδια αρχή που διενήργησε την επαλήθευση ή την επιθεώρηση, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους, η οποία και εκδίδει σχετική απόφαση επί των αντιρρήσεων (…). 3. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής τους το πόρισμα της έκθεσης επαλήθευσης/επιθεώρησης οριστικοποιείται είτε με την έκδοση απόφασης με την οποία οριστικοποιείται η δημοσιονομική διόρθωση κατά το μέρος που κριθούν αβάσιμες οι αντιρρήσεις είτε καταχωρούνται οι σχετικές δαπάνες στην περίπτωση της διοικητικής επαλήθευσης σε επόμενη δήλωση δαπανών (…)». Και στο άρθρο 13 ότι: «1. Στην απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας του έργου του δικαιούχου και της παρατυπίας. (α) Ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες υπηρεσίες) στους οποίους επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις, (β) Το ύψος των δημοσίων δαπανών που αυτή αφορά, (γ) Η αναλυτική αιτιολογία της δημοσιονομικής διόρθωσης, με ειδική αναφορά στις διατάξεις που

παραβιάστηκαν καθώς και τον τρόπο παραβίασής τους (…). 2. Στην περίπτωση που προβλέπεται ανάκτηση στην απόφαση (…) αναφέρονται: (α) Ο φορέας ή οι φορείς (…) από τους οποίους αναζητούνται τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά (…) (β) Το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσόν, το οποίο περιλαμβάνει και τόκους (…) (γ) Η αιτία της επιστροφής του ποσού (…)».

5. Στην υπό κρίση υπόθεση, με την …/24.9.2009 απόφαση ένταξης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΥΔ/ΕΠ-ΠΕΡΑΑ), όπως τροποποιήθηκε με την …/20.5.2013 όμοια απόφαση, η Πράξη με τίτλο «Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. …» εντάχθηκε στον Άξονα Προτεραιότητας 2 «Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Κωδικός ΟΠΣ …), με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής και από εθνικούς πόρους μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Το φυσικό αντικείμενο της Πράξης, συνολικού προϋπολογισμού μελέτης 5.000.000,00 ευρώ (με τον ΦΠΑ) και συμβατικού ποσού 2.123.020,44 ευρώ, βάσει της από 4.6.2010 υπογραφείσας σύμβασης με την επιχείρηση «… ΑΤΕ», συνίστατο στην εκτέλεση εργασιών κατασκευής δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων στην περιοχή της νέας επέκτασης σχεδίου Δ.Δ. … και περιοχής …, με εξυπηρετούμενο πληθυσμό 4.000 άτομα κατά προσέγγιση. Περαιτέρω, ορίσθηκε ότι η συγκέντρωση των λυμάτων θα γίνεται σε αντλιοστάσιο και, στη συνέχεια, μέσω καταθλιπτικού αγωγού, αυτά θα διοχετεύονται στο κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) …. Μετά τη διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης που έλαβε χώρα από 5.12.2011 έως 6.12.2011, κατά την υλοποίηση του ομότιτλου υποέργου 1 της ως άνω Πράξης και μετά τη σύνταξη και υποβολή τριών Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων Εργασιών (ΑΠΕ), συντάχθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ η …/29.6.2012 έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης. Σε αυτήν διαπιστώνεται ότι κατά τον χρόνο της επαλήθευσης είχαν πληρωθεί και καταχωρηθεί στο ΟΠΣ οι δαπάνες του υποέργου από τον 1ο έως και τον 14ο λογαριασμό, ύψους 2.136.200,00 ευρώ, με συνέπεια το φυσικό αντικείμενο του έργου να έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 98,66%, απέμεναν δε προς υλοποίηση οι ακόλουθες εργασίες: α) τοποθέτησης του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, β)

ολοκλήρωσης των ασφαλτικών αποκαταστάσεων των σκαμμάτων, γ) ελέγχου της καλής λειτουργίας του δικτύου από τη ΔΕΥΑ Ιωαννίνων και δ) σύνδεσης με τη ΔΕΗ. Περαιτέρω, στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι: «(…) Στην με αρ. πρ. οικ. …/22-11-2011 απόφαση Προέγκρισης Τροποποίησης Σύμβασης (3ος ΑΠΕ) της ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ επισημαίνεται ότι οι δαπάνες για εργοταξιακή σήμανση, αναλαμπόντες φανούς επισήμανσης κινδύνου και προσωρινές γεφυρώσεις ορυγμάτων για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των πεζών που ανέρχονται σε 2.406,70€, χωρίς ΓΕ&ΟΕ, αναθεώρηση και ΦΠΑ [ήτοι 3.502,53 ευρώ με τον ΦΠΑ], δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση και συστήνεται στη Μονάδα Β΄ να μην συμπεριλάβει το ανωτέρω ποσό στις επιλέξιμες δαπάνες σε επόμενο λογαριασμό. Όμως από τον έλεγχο στον επόμενο (15ο) λογαριασμό φαίνεται ότι το ποσό αυτό έχει πληρωθεί και η δαπάνη έχει καταχωρηθεί στο ΟΠΣ ως επιλέξιμη. Επομένως το ποσό αυτό θα πρέπει να ανακτηθεί ως αχρεωστήτως καταβληθέν από τον Δικαιούχο μέσω δημοσιονομικής διόρθωσης (…)». Κατόπιν δε γνωστοποίησης της ως άνω έκθεσης στον δικαιούχο Δήμο [βλ. το οικ. …/6.2.2015 έγγραφο του αναπληρωτή Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ, τέως ΕΥΔ/ΕΠ-ΠΕΡΑΑ)] και την παρέλευση της σχετικής προβλεπόμενης προθεσμίας, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη Πράξη, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του τελευταίου δημοσιονομική διόρθωση συνολικού ποσού 3.502,53 ευρώ.

6. Με την ένδικη έφεση ο Δήμος … προέβαλε ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα, καθόσον η καταλογισθείσα δαπάνη των 3.502,53 ευρώ, που αποτελεί το αντικείμενο της δημοσιονομικής διόρθωσης, πληρώθηκε στον ανάδοχο του Έργου με το …Β, οικονομικού έτους 2012, χρηματικό ένταλμα πληρωμής, σε βάρος του λογαριασμού που τηρούσε ο Δήμος στην τράπεζα «MARFIN EGNATIA BANK» με πηγή χρηματοδότησης τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΣΑΤΑ) και όχι σε βάρος του τηρούμενου στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμού, με πηγή χρηματοδότησης το ΕΣΠΑ. Ως εκ τούτου, το ως άνω ποσό ουδόλως σχετίζεται με τη χρηματοδότηση

που έλαβε ο Δήμος … μέσω ΕΣΠΑ στο πλαίσιο του ΕΠ «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη».

7. Επιλαμβανόμενο της υπόθεσης, το Έβδομο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την …/2021 απόφαση δέχθηκε, κατ' αρχήν, ότι από τα προσκομισθέντα προς απόδειξη του ως άνω ισχυρισμού στοιχεία προκύπτει ότι στον ανάδοχο του έργου πληρώθηκε ποσό ύψους 3.502,53 ευρώ (ήτοι ταυτιζόμενο με το ποσό της επίδικης δημοσιονομικής διόρθωσης) σε βάρος πιστώσεων ΣΑΤΑ και όχι του λογαριασμού των χρηματοδοτήσεων ΕΣΠΑ. Πλην, δεδομένου ότι το κρίσιμο …Β/2012 χρηματικό ένταλμα αναφέρει ρητώς ως αιτία πληρωμής την εξόφληση του 16ου λογαριασμού του έργου και όχι του 15ου, όπως δηλώνεται στις σχετικές διαπιστώσεις της έκθεσης επιτόπιας επαλήθευσης, κρίθηκε αναγκαίο για τον σχηματισμό πλήρους δικανικής πεποίθησης να αναβληθεί η έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου με την προσκόμιση, πλην άλλων: α) παραστατικών που να αποδεικνύουν ότι η δαπάνη της προσβαλλόμενης δημοσιονομικής διόρθωσης πληρώθηκε στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης του έργου «Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. …» από το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», β) των απόψεων της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ ως προς τον προβαλλόμενο με την έφεση ισχυρισμό ότι η επίμαχη δαπάνη δεν πληρώθηκε από συγχρηματοδοτούμενους πόρους του ΕΣΠΑ, γ) όλων των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της …/22.11.2011 απόφασης του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής περί «προέγκρισης τροποποίησης σύμβασης/3^{ου} ΑΠΕ και 2^{ης} παράτασης προθεσμίας του υποέργου "Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. …"», δ) του 16ου λογαριασμού του έργου, με βάση τον οποίο εκδόθηκε και πληρώθηκε το …Β/2012 χρηματικό ένταλμα και ε) του χρηματικού εντάλματος, με όλα τα επισυναπτόμενα σ' αυτό δικαιολογητικά, με το οποίο πληρώθηκε ο 15ος λογαριασμός του Έργου.

8. Στη, συνοδεύουσα το …Β/2012 χρηματικό ένταλμα πληρωμής, συνολικού ποσού 7.234,71 ευρώ, από 31.12.2012 βεβαίωση πίστωσης, η οποία προσκομίσθηκε σε εκτέλεση των ως ανωτέρω διαταχθέντων και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Λογιστηρίου και τον Αντιδήμαρχο Οικονομικών Υπηρεσιών

του Δήμου …, αναφέρεται: «(…) [Σ]τον κωδικό αριθμό … του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2012, στον οποίο εντέλλεται η δαπάνη: Πληρωμή 16ου λογ. του έργου ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. … ΕΣΠΑ 3.732,18 & ΣΑΤΑ 3.502,53 Δ.Ε. … έχει εγγραφεί πίστωση ποσού 25.911,70€. Η υπάρχουσα πίστωση επαρκεί για την πληρωμή του παρόντος χρηματικού εντάλματος και ανέρχεται στο ποσό των 25.911,70€ (…)». Περαιτέρω, προσκομίζεται το …/25.05.2022 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με τίτλο «Συμπλήρωση στοιχείων του φακέλου του έργου: "ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ Δ.Δ. …" (κωδ. MIS …)» το οποίο διαλαμβάνει τα ακόλουθα: « (…) [Σ]ας ενημερώνουμε ότι εκ παραδρομής εκδόθηκε η αριθ. …/27-12-2016 απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας μας προκύπτει ότι το ποσό των 3.502,53 € δεν πληρώθηκε από το ΠΔΕ αλλά από πόρους του Δήμου … με την με Αρ. … επιταγή (…)». Το έγγραφο αυτό της εκδούσας την προσβαλλόμενη πράξη υπηρεσίας με το συγκεκριμένο περιεχόμενο, συνεκτιμωμένων και των όσων αναγράφονται στις επίσης προσκομισθείσες ενώπιον του Τμήματος επιταγές α) …/31.12.2012 της τράπεζας «MARFIN EGNATIA BANK», ποσού 3.502,53 ευρώ και β) …/31.12.2012 της Τράπεζας της Ελλάδος, ποσού 3.732,18 ευρώ, παρέχει πρόσθετη τεκμηρίωση του προβαλλόμενου με την έφεση λόγου περί χρηματοδότησης των επίδικων εργασιών από ίδιους πόρους του Δήμου. Ως εκ τούτου, εφόσον το εν λόγω κονδύλιο δεν εντάσσεται στο αντικείμενο της συγχρηματοδοτούμενης Πράξης, δεν μπορεί νομίμως να επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση του ποσού του στον λογαριασμό της Πράξης στο ΟΠΣ. Το Δικαστήριο όμως διαπιστώνει ότι έχει ομοίως υποβληθεί ενώπιόν του το -ομότιτλο- …/ΕΞ …/7.8.2024 έγγραφο του Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και «Πολιτική Προστασία» (ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ), το οποίο αναφέρει: «Σε απάντηση του (…) εγγράφου του γραφείου του ΝΣΚ στο Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με την από 04-06-2024 Κλήση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την συζήτηση της έφεσης του Δήμου …, σας αποστέλλουμε (…) τα στοιχεία

της πράξης (…) που λήφθηκαν υπόψη για την επιβολή Δημοσιονομικής Διόρθωσης: (…). Οι απόψεις της Υπηρεσίας μας παρατίθενται στην με αριθ. …/29-06-2012 Έκθεση Επιτόπιας Επαλήθευσης, που διενεργήθηκε από την ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ – Τ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (…). Σύμφωνα με την Έκθεση Επιτόπιας Επαλήθευσης θεωρήθηκε ως μη επιλέξιμο για χρηματοδότηση από το ΕΠ το ποσό των 3.502,53 € για το Υποέργο 1 "Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Δ.Δ. …" και αφορούσε δαπάνες για εργοταξιακή σήμανση, αναλαμπόντες φανούς επισήμανσης κινδύνου και προσωρινές γεφυρώσεις ορυγμάτων για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των πεζών, όπως έχει σημειωθεί και κατά τον έλεγχο / προέγκριση του 3ου ΑΠΕ του έργου. Οι εν λόγω δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο και δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση (…)» (βλ. σχ. και το επίσης προσκομισθέν …/ΕΥΘΥ …/15.6.2016 έγγραφο του Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, με το οποίο παρέχονται κατευθύνσεις προς τις Διαχειριστικές Αρχές σχετικά με τον καθορισμό ενιαίου τρόπου αντιμετώπισης της επιλεξιμότητας της εργοταξιακής σήμανσης σε συγχρηματοδοτούμενα τεχνικά έργα). Για τον λόγο αυτό και δεδομένου ότι η ευχερώς προκύπτουσα από την επισκόπηση του περιεχομένου των δύο προαναφερόμενων εγγράφων αντίφαση ως προς την ορθότητα ή μη της διαδικασίας έκδοσης της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης εκ μέρους της επιβάλλουσας τη δημοσιονομική διόρθωση αρχής καθιστά πλημμελή την απαιτούμενη κατά νόμο αιτιολογία αυτής, κρίνει ότι, μετά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, πρέπει ο φάκελος της υπόθεσης να αναπεμφθεί στα αρμόδια όργανα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, προκειμένου τα τελευταία, μετά την ουσιαστική επανεξέταση του συνόλου των διαδικασιών και αναλυτικών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη για την επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης εις βάρος του εκκαλούντος Δήμου, να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες.

9. Κατ' ακολουθίαν τούτων, το Τμήμα κρίνει ότι η ένδικη έφεση πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη δημοσιονομικής διόρθωσης και η υπόθεση να αναπεμφθεί στην εκδούσα αυτή Ειδική Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, προκειμένου να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την …/27.12.2016 απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Αναπέμπει την υπόθεση στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 22 Νοεμβρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ **Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ - ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ **ΑΘΑΝΑΣΙΑ - ΜΥΡΟΦΟΡΑ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του στις 25 Φεβρουαρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ **Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ - ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ **ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ**